

ZOMBOR és VIDEKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyilttér sora 30 fillér.

Felolós szerkesztő:

Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. OBLÁT KÁROLY.

Laptulajdonos:

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és csütörtökön.

Politikai erkölcs.

Nem frázis már, hanem leghivebb kifejezője a jelen állapot bonyolult bűnlajstromának. A világhírű chronique scandaleuse oly fejezettel gyarapodott, amilyent mi, bár ez nem meglepetés, mégis nehezen hittünk volna. A világ piacznán vannak pellengére állítva a magyar politikai becstelenségek és a szörnői bíró, a közvélemény, a világ közvéleménye ítélkezik majd felettünk.

Epen azért szükséges és elkerülhetetlen dolog, hogy most, amidőn a magyar parlament tisztessége forog kockán, a bűnös a törvény szigorú ítéletének vettessék alá és így megmeneküljön egy politikai párt attól a rettenetes ódiamtól, mely a jelen ocsmányi bűn képében az erkölcsi reakció lidércnyomásával nehezedik rá.

De hol van hát a bűnös?

A kősa fáma sok változatu, de lényegileg egy hirt kürtől világgá.

Hol van a főnemesség oly lüdüklő karaktere, mint ötven év előtt gróf Teleki László volt, aki meggyőződésének és gentlemani szavának összeütkezésénél a gyilkos revolvergolyóval oldotta meg a saját tragikus problémáját. Tessék megnézni az utódokat. Ezek már emelkedni sem képesek oda, ahova jutni esetleg sülyedésnek tartottak az apák.

Azután még egy csomó történelmi nevezetességű név. Azoknak is devalválódott az értéke. Olyanok, mint a jól utánczott hamis bankó. Mikor használni akarja az ember, akkor látja, hogy be van c-avpa.

Ezek a magyar high life korifeusai. Ezek a chavalier sans peur et sans reproche-ok. — ezek a gögös arisztokraták, akik felemelt fővel járnak a plebejusok közt és akik aranykulcsokkal, aranygyapjakkal és egyéb kotillion figurákkal tartják magukat a felső tízezerhez tartozó két vérd nemes lényeknek.

De — kérjük, elég-e ez alkalommal parlamenti bizottságnak nevezett limonádé ankét működése? Elég az ilyen súlyos crimennel szemben a kedves és magánjellegű bizottság enyhe és nem kényszerítő kérdései? Mikor egy ország politikai és magánbecsületéről van szó, melyet meggyalázni akarnak, elég-e ennek a bizottságnak a működése? Nem-e kellett volna az egész világ botrányt, úgy ahogy van, a büntelt törvénynek átadni és nem-e kellett volna mindazokat, akik gyanusak, ellenőrző felügyelet alá helyezni?!

Mikor pár év előtt a francia parlamentben megtörtént az a nagy botrány, — bezegg elért ott a törvény keze minden bűnöst. A vicomte-ok, a marquis-k meg a monseigneur-ök szépen megtörték a törvény fenylő súlyát

alatt. Vétkeztek és bűnhődtek. Nálunk is vétkeztek és ide tegyünk pontot. Mondjuk azt, amit a francia mond, ha löbbit nem akar mondani: Voilà tout.

A jelen inficiált világban sok férfiról hult le a pel, akiöl eddig jó véleménnyel volt az ország. Sok politikus van skarta téve, sok államférfi játszott a maga iránt való bizalom.

Ebből a zűrzavaros chaosból alig bontakozik ki államférfi, kit a kormányelnökségre a nemzet közóhaja s ezzel megbizhatósága arra képesiten. Gróf Csáky Albin puritán jellemé és kiprobált szabadelvűsége kétségtelen, — de az udvarnál nem kedves. Wekerle Sándor-tól tart az udvar és a mágán-sok katolikus része ellene van, egyházipolitikai magatartása miatt. A mai perturbált állapotban, ki marad más hátra, — mint gróf Apponyi Albert, ki képes lenne az erőket egybesíteni és az ország zűrzavaros állapotában rendet teremteni.

Azt a bagyományos elleuszenvet, a mit a magyar nemzet a mindenkori miniszterelnökkel szemben tanusított, megszüntethetné e férfi, mert bizonyos, hogy a nagy vívmányt, a nemzeti követeléseket bármelyik programjára tűzné és a mai állapotok kényszerítő ereje folytán realizálná is. Mindez azonban most »egyenlőre« elmosódik míg

„A ZOMBOR és VIDEKE“ TARCZAJA

Rád gondolk.

Most is mindig rád gondolk,
Most is boldogtalan vagyok.
Bár sok év mult el azóta,
Hogy terólad szólt a nóta,
Üztem röpké szerelmeket,
Sokszor hittem: feledtelek
Hogy a szivemben meghaltál:
S mindig, mindig feltámadtál.

Vélem maradsz, amig élek
Tépett vágyott, tört remények
Hazug álmok, bus emlékek
A siromig elkisérnek.
S míg te éled a világod
És más férfi lesz párod.
Elhagyatva egymagamban
Rád gondolk szakadatlan.

Szombatos Elemér.

Piros tojás.

— A „Z. és V.“ eredeti tárcacikke —
A ligetecke a külváros mellett komolykodott azzal, hogy őt: »liget“-nek hívják és azok közé a csenevész faültetmények közé tartozott, amelyről minden fővárosi ember

tudta, hogy hol van, mindegyik helyesnek is találta, hogy egyáltalában van, ellenben séltálni nem ment bele senki. Így: mindezenre kiválóan alkalmas volt arra, hogy olyanok forduljanak meg a ligeteckében, akik csak önmagukat akarták ott tudni. Más nem.

A tavaszi ereszkék megduzzasztották már a fákat, valami kényszeredett mosoly áradt ki belőlük, hogy, ime: mi is élünk, — néhány apró bokor szinte nagyási rohamba eselt az örömtől, hogy rája surrant, meg — megölelgelte a napsugár s amint a tavaszi párák átvibráltak a levegőn: színesnek, melegnek látszott az élet.

Az asszony — égő volt a nézése — mintegy csak lehelté maga elé:

— A tied vagyok. Tudod. És nem lehetek a tied.

A férfi arcát szinte eltorzította a tűz:

— Mit akarsz már ismét? — mondta, majd minden átmenet nélkül egyszerre maró lett a szava: — Igaza van, nagyságos asszonyt. Igaza.

Az asszony reszkettelt:

— Ne kinozz. . .

— Ó, kérem, önmagamát kinzom. . . Én jó fiu vagyok és igazat adok önnek. Ezen ugyan van egy kis mosolyogni való is: hát lehetséges oly eset is, hogy önnek nincs igaza? . . . Vagy fordítsuk meg, úgy még kiabálabb: lehetséges, hogy nekem legyen igazam? . . .

A nő szeme fátyolos lett:

„Ha“ örömed telik abban, hogy a lelkemet taposod, — tessék.

Amaz keserűen felsóhajtott:

— Nem taposlak. Azt mondom csak, ami valóság. . .

Az asszony behunyta a szemét:

— Egy valóság van a világon, hogy: szereltek.

A férfinak egész testén végigvonaglott a vér s a szó, mint a szikra hagyta el az ajkát:

— Hazudol! . . . Ne mutass ily önértékes arcot, hogy nem érhet hozzád ez a vád. Véd magad, de ne szavakkal! . . . Mi tart vissza? Hét esztendő óta enyém a lelked: tudom. És én boldog voltam ezzel. És mosolyogtam azon, hogy a mélyen tisztelt csa-

e rettenetes skandalum bűnösei egyenként és összesen nem bűnhődnek. És bűnhődniök kell, mert azon pozíció, melyet hazánk Európában teremtett, ezt okvetlenül megköveteli. A visszahuzódás az elnézés, a végső korrumpáltóság jogos vádját háritaná az országra és ha ez egyszer e szörnyű praecedens nem idézné fel a felháborult nemzeti lelkiismeret büntetést követelő szavát és ha e szónak az ország érvényét nem szerezne, úgy szegénynek kellene bevallanunk, hogy hazánk a rabszolgaság, a szellemi meghunyászkodás, a pénzrel váltható meggyőződés legtermékenyebb talaja, ahol el kell pusztulnia mindennek, ami jogos, ami nemzeti és ami polgáriusult.

Az arisztokrata bűnösök hadd dobálazzanak becületszavaikkal, — a profanum vulgus követelje végre-valahára az igazság felderítését és nyomja el az ólomlábon járó korrupciót.

Az új pápa.

Sarto Giuseppe (József) velencei bíboros pátriárka 1835-ben született Riesenben Treviso mellett. Egyházi pályáját csaknem kizárólag Velenczében futotta meg. Előbb Tombolóban, majd Salzanóban plébános, majd Trevisóban kanonok, később vikárius a trevisói püspökségnek, 1884-ben Mantua püspöke, 1893-ban velencei pátriárka. Ugyan ebben az évben kapta meg a bíbornoki kalapot is.

X. Piusz czimerének felső részén orszlán látható, alsó felén pedig félig vízbe nyúló kötel van. Az a körülmény, hogy a választás nem kuriális bíborosra esett, a külföldi bíborosok körében nagy meglepetést keltett, mert az új pápától várják a Vatikánban évek óta fennálló visszaélések megszüntetését.

Az olasz sajtó egyik legtekintélyesebb orgánuma, az Avanti a következőket közli az új pápáról:

Sarto föltöbb hasonlít IX. Piuszhoz. arcvonásainak kifejezése teljesen megegyezik IX. Piuséval. A szeme tekintete

alázatos, de egyszersmind energikus. Ajkait összeszorítva tartja, termete fejedelmi. Arcszíne sárga, amiből szívbajra lehet következtetni. Az új pápa megjelenése általában nagyon rokonszenves.

Jelleme az igazi velencei benszülötté. Jókedvű és vidám, mint minden velencei, Szülei egyszerű paraszt földművesek, amit nem is titkol, sőt büszkén hangoztatja.

Az új pápa jelszava: Boldogulni és elősegíteni a mások boldogítását. Parancsolni tud és ha akar, nagy erélyt képes kifejteni. Műveltsége nem széleskörű, gyöngye szónok és beszéd közben elcsépell frázisokat használ. Latinul jól beszél, de előnyvel az olaszon kívül nem tud. Olaszul is velencei tájszóval beszél, bár mindenképen törekszik tiszta olasz kifejezésekre. Francziául csak néhány szót tud.

Egyik római bíboros a következő kijelentéseket tette az új pápa megválasztására vonatkozólag:

— Sarto megválasztása a két főáramlat összeütközésének tulajdonítható. A választás ilyen eredménye a két áramlat vereségének tekinthető. X. Piusz nem lesz sem Rampolla, sem Vanutelli eszköze. Az új pápa a lehető legegyszerűbb ember, akinek egyedül vágya a világbéke fönntartása. Politikailag nincs exponálva; az olasz királyság irányában békés és rokonszenvező, nem úgy, mint XIII. Leo. Hirnév után vágyakozik. Anyja egy tőporódott anyóka, aki még ma is parasztos öltözetben jár.

Az új pápa bizalmas barátságban van Dessewffy püspökkel. Bizonyosra vehető, hogy a legközelebbi bíboros-kinevezéseknél a csanádi püspök elsőnek kapja meg a kardinális-kalapot. Dessewffynak Sartoval való viszonya egyuttal biztosítja Magyarország számára az új pápa szimpátiáját.

Epizódok X. Piuszról.

Két érdekes epizód mond el az Avanti az új pápáról

Amikor Umberto király 1896-ban Velenczében utazott, hogy Vilmos császárt fogadja, Sarto velencei pátriárka arról értesítette XIII. Leót, hogy az olasz királyt

megakarja látogatni. A pápa válaszában határozottan ellenezte ezt, sőt egyenesen utasította Sarto, hogy az olasz király veleneczei időzése alatt legyen távol a várostól. Ennek ellenére Sarto meglátogatta a királyt és elbeszélte a pápa tilalmát.

Ettől fogva minden alkalmat fölhasznál, hogy az olasz királyi párral érintkezzen. Annyi bizonyos, hogy Sarto volt az egyetlen bíboros, aki a savoyai házzal fönntartotta a jó viszonyt.

Mielőtt Sarto a mostani konkλάβéba utazott volna, ezt mondta barátainak:

— Meglátjátok, hamar megválasztjuk az új pápát. Szegény ember, nagy keresztet fog hordozni a hátán. Nem szeretnék a helyében lenni.

Amikor pedig szerencsét kívántak utjához, ezt mondta:

— Ah, én tur-retur jegyet-váltottam.

Közigazgatási bizottsági gyűlés a városnál.

Zombor sz. kir. város közigazgatási bizottsága 1903. évi augusztus hó 3-án borsódi és katymári Latinovits Pál főispán elnöke alatt ülést tartott. Jelenvoltak: Hauke Imre polgármester, Gyuristics György főjegyző, Poecskay Sándor főügyész, dr. Dimitrijevic Bránkó t. tanácsnok, dr. Adzsics János aljegyző, dr. Poppovits István főorvos, Gráff Nikáz kir. tanfelügyelő, Sztankovits István kir. főmérnök, Szigethy Vilmos t. pénzügyigazgató helyettes, Linczinger Gyula kir. alügyész, Bittermann Nándor, dr. Alföldy Árpád, dr. Konyovits Dávid, bizottsági tagok.

Mindenekelőtt a havi jelentések tárgyalattak és pedig:

Hauke Imre polgármester jelentése szerint a mult hó folyamán a tanácsi iktatóba beérkezett 1443 ügydarab, melyhez hozzáadva az előző havi hátralékot, elintézendő volt 2269 drb. melyből 1786 drb elintéztetett, — hátralékban maradt 483 darab.

ládod mily kis pontnak néz és lát engem, — fenn, fenn a magasban tudtam magamat, nagygnak, mert enyém volt a te szerelmed. A te szerelmed: és ez nekem minden. . . Nem voltam senki. Vagy egyáltalában „valaki“ egy kis íróska? . . . Most vagyok. Elfog ugyan az undor, hogy a jó öreg közvélemény, a tisztas és fölötté igazságos, most fedezi rólam, hogy nem vagyok teljesen értelmellen, de átnézek e fölött, mert most már a mélyen tisztelt családot elé állhatsz: „ez az ember valaki, engedjétek, hadd lehessen az övé, az övé, csak az övé, mert azzal a másikkal fáj az életem; lehetetlen helyzet volt, mikor a feleséget lettem, most írótató.“ Te pedig: „az enyém vagy és nem lehetsz az enyém.“

A nő szemében egy szerelmes világ áll: — Szerettek. . .

Amannak hangja szín nélkül valóvá lett: — Ez egy kiválóan szép szó, de nem való az ajkadra. Azaz boesúnat: velem szemben nem. . . Reszketek és lebirom magamat. . . Hát kerestem én valaha fiirt? Mi? Annak láttalak, aki nekem mindig voltál: mindennek. Most már az enyém lehetsz a világ előtt is. . . Nem, nem az ugynevezett

„családi tekintetek“ tartanak vissza. Ő, egészen más. Látod, én rajtam látod, hogy: a tudós, hála istennek hatalom, de nem pénz. . . Ez az. . .

— Gyula!- zajgott bele a kiáltás.

— A félremagyarázás rosztindulatra vall, te pedig nem vagy rossz. Érted te jól, hogy én miről beszéltek. . . Én én méltányolni is tudom, hogy ezek az elveid. Okosan ezek tartalmasak és ami fő: kellemesek. Már tudniillik neked. . . Ne, ne álltakozzál. . . Bajos dolog az első emeleti erkélyes szalon helyett, a mellékutcaba menni, a harmadik emeletre, sőt udvari lakásba. Én ezt értem, Tombol bennem a megértés. . . Harmadik emelet. . . Azok a rosszul szabott emberek a szomszédok, akik a selymet csak a novel-lákból ismerik, ellenben nagyon kellemellenek a szegénységtől. . . Ezek között lakni. . . Nehéz dolog. . . Mindenesetre szükséges hozzá, hogy az ember szeressen. De: belülről szeressen. . .

II.

Valami kellemetlen kellemesség suhogott a szalonban: a nagyszerű és általános békéé.

Geldenné egy régi évfolyamu hölgy elemében volt, hogy hápoghatott:

Lujzikám, valósággal boldog vagyok, hogy megbékéltek.

Az asszony, akinek a megbékélésén ennyire boldog volt az agg hölgy, felsóhajtott:

Igen Megbékélünk.

Geldenné helyén valónak találta, hogy sokat beszéljen:

— Most felélni a multat vagy legalább is nem akarok mellette sokáig időzni. De megelégedtség fog el, hogy nekem nagy részem van ennek a multnak az eltörlésén. . .

A fiatal asszony arcán könny folytott végig. Az a nő beszélt hozzá így, aki nyomorékká tette őt. Az, aki vásárt csinált egy árva leány szeretni akaró lelkéből: hozzáerőszkolta egy fiatal, úrhoz aki nem volt fiatal aki nem volt ur, hanem géplék, de kifogástalan szabástu ruhákban járt. . . Mindez a verejtékességig unalmas és elcsépell, ha az ember hallja vagy olvassa ám örökkön új és tragédia, ha átéli. . . És három év erte az asszony ezt a tragédiát. . . És három év multán egyszer tavasz lett a világon, ragyogó, mint

mentse, teljesen magára vállalta tette következményeit, most azzal áll elő, hogy őt gazdája bízta rá a tett elkövetésére, jutalom ígérete mellett. Gyanú nagyon az is, hogy Nikolies a gyilkosságot követő napon összes vagyonát feleségére akarta iratni. Persze, a kir. törvényszék még nem intézkedett ebben a dologban s valószínűleg Nikolies vádlott viszonyára való tekintettel nem is fogja teljesíteni kérését. Ily körülmények közt a kir. ügyészség elrendelte Nikolies letartóztatását s a törvényszék rendelkezései házkutatást is tartottak lakásán.

*** Elhalasztott közgyűlés.** Mult vasárnapra hirdetett Zombor vidéki vízlecsapoló társulat közgyűlése — közbe jött akadály folytán — f. hó 18-án d. e. 9 órára lett elhalasztva.

*** Megkezdődött a vadászat.** Augusztus elszejével a szárnyas vadakra fől-szabadult a vadászat. Aug. elsőjélt kezdve fogolyra, fácánra szabad löni s augusztus 15-től kezdve már a tapsifülesekre is rossz napok következnek, mert a nyúlzás is kezdetét veszi. Vadászaink Bács-vármegye vadállományáról elég kedvezően nyilatkoznak. A foglyok, fácánok igen jól teleltek ki s a költés a kedvezőtlen időjárás dacára sikerült. A szárnyas vadak állományának emelkedését különösen az mozdította elő, hogy mindama vadászterületeken, ahol a sportot czél- és okszerűen, rendszeresen űzik, pár év óta tenyészpárok hozatásával és kibocsátásával megnövelték elő, a gyarapodást. Tekintetbe véve, hogy egy-egy pár kétszer is költ s minden fészekből 15-20 fiatal kerül ki, a szaporaság hatványozott számban emelkedik. Különösen áll ez a foglyokra, — melyek igen elszaporodtak — kivált a zombori határban, hol nagy seregekben találhatók. Nyul is jóval több van, mint az előző években volt. Az őzek, szarvasok állománya is emelkedett. Egyedül a Duna réjtjei mellett vadsertések loytak meg. Eszerint Nimród híveinek igen jó esztendejük lesz az idén, a Lancaszterek vigan szőlhatnak.

*** A német császár Karapán-csán.** A német császár az eddigi diszpozitók szerint szept. 18—20-ika felé vadászatra Belyére érkezik, — honnan a Karapán-csán megy szarvasvadászatra. Fogadására az intézkedések megkezdődtek. A császár Bécsen keresztül érkezik Frigyes főherczeg birtokára. Mohácsig hajón.

*** Új szárnyparancsnokság.** A csendőrségi decentralizáció folytán Újvidéken új szárnyparancsnokságot létesítettek, amelynek élén Szepesy Gábor volt szegedi csendőrszázados áll. A szárnyparancsnokság ma kezdette meg működését Újvidéken.

*** Szegedi kir. közjegyző.** Illetékes helyről kapjuk a hirt, hogy dr. Flatt Viktor szabadkai kir. közjegyző a szegedi kir. közjegyzői állásra nem is reflektált, — tehát kinevezetése ki van zárva.

*** Méhészet.** A földmivelügyi miniszter Bács-Bodrog vármegyét több vármegyével egy új kerületbe osztotta, a mely kerület méhészeti ügyeinek vezetésével Kiszely Ede kunfőlegyházi méhészeti vándortanítót bízott meg, kit Temesvár székhelyre áthelyezett.

*** A szt.-Ferenc-rendiek tartománygyűlése Szabadkán.** A Kapisztrán szent Jánosról nevezett szent Ferenc-rend 6-án, ma csütörtökön tartja nagy káptalanját először Szabadkán. Erre az alkalomra a rend magyarországi házaain minden főnöke részt vesz a tartománygyűlésen, melyen a Romából kiküldött vizitátor generális, László Polikarp elnököl. A tartománygyűlésen választják meg az új rendfőnököt és az egyes házak főnökeit. A nagy káptalan négy napig fog tartani Eddig 10 rendház főnöke érkezett meg a tartománygyűlésre Szabadkára.

*** Eltűnt előjáró.** Tanaszin Mladen óbecsei esküdt e napokban szó nélkül eltűnt, valószínűnek tartják, hogy Amerikába vitorlázott. Nevezett az óbecsei iskola pénzekezt kezelte, a melyben azonban, — a megejtett vizsgái folytán — hiányt nem találtak.

*** A gombosi fiatalság a szegény diákokért.** Gomboson a tanuló ifjuság f. hó 9-én délután 1/2 7 órakor műkedvelő előadást tart, melynek jövedelmét a szegény tanulóitársaik segélyezésére szánják. Színré kerül: Wallenstein táborá.

*** Iparkiallítás Szegeden.** A kerületi tanoncz- és segédmunka kiállítás ügyében tegnap egyik lap tévesen közölte, hogy a kiállítandó tárgyak e hó 11-ig is elfogadtatnak. A kamara ezzel szemben felhívja az iparosok és kivállónak a kiállító segédek és tanonczok figyelmét, hogy a tárgyak e hó 5-ikéig küldendők be, csupán kivételesen előre bejelentett és kellően indokolt esetekben kaphatnak egyesek halasztást e hó 7-ikéig, mert a megnyitás 11-én lesz, a bírálat pedig az ezt megelőző napon, tehát 9-én már mindennek elrendezve kell lenni. Ehez pedig a kiállítók nagy száma miatt sok idő kell. Ezért ismételtén felhívja a kamara a kiállítókat, hogy lehetőleg minél előbb, de legkésőbb csütörtökig okvetlen szállítsák be tárgyikat a polgári leányiskola (Tisza Lajos-körút) épületébe, ahol délelőtt 8 órától 12-ig, délután 3 órától 6-ig állandóan nyitva van a kiállítási iroda.

*** Mérgezés.** Özevgy Herbst Fülöp né aki fényképezéssel foglalkozott Óbecsén e napokban sósvat ivott öngyilkossági szándékból. Tettének oka ismeretlen.

*** Gyilkosság Adán.** Vasárnap éjjel Tóth József kocsiát agyonstúrták Varga András és Zsig Péter legények. Tettüknek oka korcsmai összeszólalkozás, — tettesek el lettek fogva.

*** Próbabál.** Felhívjuk a leányos anyák és az ifjuság figyelmét a f. hó 8-án szombaton este a „Vadászkürt“-ben tartandó próbabárra, melyet az évek óta köz-elismerésnek örvendő Rechnitz József okl. táncztánár rendez tanítványai közreműködésével. Mily öröm az ártatlan serdülő leánykáknak, midőn a kivilágított diszteremben a cigány tánczra csalogott zenéje mellett megvalósulni látják álmaikat, midőn még az önzetler mulatókedy vízi tánczba a jó szülők személynét.

*** Olcsóbb lesz a telefon.** A posta- és táviróigazgatóság most végzi a telefonhálózatra vonatkozó új beosztásnak elemunkálatait, melyek a távbeszélési díjak leszállítását czélozzák. Terve van véve a városok közötti telefonösszeköttetést zónarendszer alapján reformálni s ennek megfelelőleg a távbeszélés kisebb távolságra olcsóbb lesz. Ezzel reméli az igazgatóság a telefon használatát szélesebb körben kiterjeszteni.

*** Szarvasmarha díjazás** lesz Ó-Verbászon szeptember hó 13-án, a mit a vármegyei Gazdasági Egyesület fog rendezni.

*** Tüzek a vármegyében.** Mult hó 25-én O-Moroviczán, Nagy József (János fia) szállásán a már asztagban lévő 182 kereszt búzája, 42 kereszt rozs és 53 kereszt árpája eddig ki nem derített okból kigyulladt s teljesen porrá égett, a nagy hőségben az oltásra gondolni sem lehetett. A kár meghaladja a 2000 koronát. Azonban megtérült mert biztosítva volt. A nyomozást az ómoroviczai csendőrség folytatja. A jelentés az előjáróság útján a járási főszolgabírói hivatalnak megtétetett. — Mult hó 27-én éjjel a szeghygyi határban Róth Péter és Diel Miklós szeghygyi lakós géptulajdonosoknak cséplő gépjük és 54 koozi szalmájuk elégett. A cséplő biztosítva volt.

*** Csoportos utazás Budapestre.** A folyó évi augusztus hó 20-án, Szent-István napján megnyitandó budapesti tanoncz- és segédmunka kiállítás alkalmából megengedte a kereskedelmi m. kir. miniszter, hogy az ezen kiállítás megtekintésére legalább 10 főnyi csoportokban Budapestre és visszautazó iparosok, iparossegédek és tanonczok és az ipariszkolai tanítók a vasuton a III ik kocsiosztályban féláru menetjeggyel utazhassanak. A csoportos kirándulás jó alkalmul szolgál arra is, hogy az érdekeltek egyuttal a m. kir. technológiai iparmúzeum ipari gépkiallítását is megtekinthessék. Felhívja ennélfogva a zombori ipartestület a kötelekbe tartozó iparosokat, hogy a mennyiben a kiállítás megtekintésére rendezendő társas-kirándulásban önmaguk, segédek, vagy tanonczaik részvételn kívánóának, ebbeli szándékukat augusztus hó 6-án déli 12 óráig az ipartestületnél bejelentés, hogy a csoportos kirándulások szervezése iránt a szükséges intézkedések megtehetőek legyenek. Mindazáltal első sorban a saját pátriánkbeli kiállítást a Zentai kiállítás megtekintését ajánljuk iparosainknak.

*** Gyilkosság Jankovácson** a jankováci vasáron egy vásári lopásból kifolyólag rémes gyilkosság történt. Agócs József, Agócs Lajos jankováci gazdának fia a vásáron sétálva látta, hogy Lusztig Zoltán bajai kereskedőtől egy vég vásznat ellopok. A fiu odasiettel a kereskedőhöz és figyelmeztette, hogy loptak tőle. Megkérdveztetven, hogy ki loptott, rámutatott a tolvajra. A tolvaj erre kirántotta zsebkését és beledobta Agócs József mellébe. A holdgatalan fiu néhány óra múlva kiszzenvedett. A gyilkost a csendőrök letartóztatták.

*** Műkedvelők Rác-z-Militárcsen.** A rác-militácsi tanuló ifjuság f. hó 9-én műkedvelői előadást rendez, Színré kerül: „A botcsinálta doktor“ Moliertől.

*** Iskolai értesítés.** A Szeged sz. kir. város köztörvényhatósága által fenntartott közs. polgári leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam az 1903—1904. iskolai évben szeptember 1-én fog megnyitottatni. A tanítás ideje tíz hónap: szeptember 1-től június 30-ig. A felvétel feltételei: A női kereskedelmi tanfolyamba oly növendékek vétetnek fel, kik a polgári vagy a felsőbb leányiskola 4 osztályát, vagy a felső népiskolát elégséges eredménnyel végezték. Felvehetők továbbá olyan leányok és nők is, kik felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van előképzettségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez. A felvételi vizsgálat tárgyai: 1. Magyar nyelvtan és magyar fogalmazás. Az utóbbira nézve a mérték a polgári leányiskolában megszerezhető képesség. 2. Számtan. Teljes jártasság a négy alapművelletben egész és törtszámokkal, a hármasszabályhoz tartozó feladatok megejtése. 3. Földrajz, különösen Európa, Azsia és Amerika földrajza. A beiratkozás szeptember hó 1—5. napjain délután 3—5-ig a polgári leányiskola igazgatósági irodájában történnek, de már az iskolai színet alatt, július és augusztus hónap is elő lehet jegyztetni a tanfolyamba belépni kívánó tanulókat. A felvételi vizsgálatért az összes tárgyakból 10 K. díj fizetendő. A tanulók fejenként 100 K. tandíjat fizetnek, mely két egyenlő részben, vagy havi részletekben is lefizethető. Azon esetben azonban, ha annyi tanuló jelentkezik felvételre, amennyi tandíjával teljesen fedezni fogja a tanfolyam fenntartási költségeit, ugy szegedi illetőségű, szegénysorsu, de kiváló szorgalmu és előmeneteli tanulók kivételesen tandíjmentességben részesítetnek. Levélbeli vagy személyes megkeresésekre bármikor készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság. Szegeden, 1903. augusztus hónap. Krikakyné-Barbaró Emma, a közs. polg. leányiskola és a női kereskedelmi tanfolyam igazgatója.

* **Jubileum.** Az „Óbecsei Polgári Czellövész Egylet” 1903. augusztus hó 9-én — vasárnap — délután és este, saját helyi helyiségében, főnnállásának XXV-dik évfordulója alkalmából disztyulással egybekapcsolt jubilaris ünnepséget tart. Beléplő díj (mely az esti vigalomra is érvényes), személy-jegy kor, 12 éven alóli gyermekek a családdal ingyen beléphetnek. (A jegyek fellüño helyen viselendők.) Pénztár nyitás d. u. 3 órakor. A lökérhez vezető utak egész éjjen át világítva lesznek. Czellövészlet helyett galamb lövészet lesz. Kedvezőitlen idő esetén az ünnep augusztus 16-án lesz megtartva. Az ünnepsorrendje: 1. Disztyulés. 2. Galamb és golyó lövészet. 3. Üveggolyó lövészet. 4. Galamb-lövészet. 5. Handicap. 6. Galamb. 6. Díjlekészés. 7. Társas vacsora. 8. Táncz. 9. Tűzi játék a nagy köröndön.

* **Vizbefuitt.** Bács-Almásan a múlt héten Vass Antal oltáni polgárember Márton nevű 8 éves fia kiment a Sós-tóra fürdeni. A tavat át akarva gázolni, egy mélyebb gödörbe lépett s abba belefullt. Mivel a tónál senki sem volt jelen, a szerencsétlen fiú megmenthető nem volt, csak később ariá járók fedezték fel a víz színén a holttestet.

* **Füüdői élet.** Rohitschról írják lapunknak, hogy ott most van telőpontján a füüdőélet, mely élénk, mozgalmass és szerfőlt kellemes. Magyarországól az idén is nagyon sokan keresték föl ezt a gyógyító erejéről jeles, egyuttal pompásan igazgott füüdőhelyet, úgy hogy a közönségnek ugyszólván nagyobb része magyar s mindenfelé magyar szó hallatszik Nyoma sincs semmi nemzetiségi féltékenykedésnek, vagy ilyen irányu hangulatnak. A füüdőhely forrásainak vize messze földön híres és távol eső országokból is sok itt a vendég. Az igazgatóság, melynek élén dr. Mrully áll, gondoskodik arról, hogy a közönségnek disztyingált szórakozásai legyenek. Estéinkint pompás hangversenyek vannak, s gyakran rendeznek tánczmulatságokat is. A saison legmozgalmasabb eseménye az Anna-bál, vasárnap zajlott le. Előkelő, nagy közönség vett benne részt. A többi közt ott volt Dumár grófnő, Lúich bárónő, Münster kerületi gróf és sok előkelő ur. A hölgyek gyönyörű toalettekben jelentek meg s a szép asszonyok, lányok, igéző csoportokat alkottak. A tánczokat Eichler Ede akadémiai tánczmester rendezte, nagy bravúrral. Különösen a négyesek és kottilion meglepő figuráit. A mulatság reggelig tartott. Dr. Mrully igazgató igen finom, művelt, kedves modoru ember, akinek gondos figyelme mindenre kiterjed. A betegek igényeit jeles orvosi kar szolgálja; ezek közt van dr. Gámán Béla, igen jeles képzettségű, lelkiismeretes orvos, aki főképp a magyar vendégek közt örvend jól megérdemelt rokonszenyvenek és becsülésnek.

* **Kotrás Ó-Becse alatt.** A szegedi m. kir. folyammérnökség a héten kotrási munkálatokat végeztet Ó-Becse alatt a Tiszán.

* **Az arató sztrájk befejezése Bácskában.** Legutóbb Bács-Topolya község arató-munkásainak bérmozgalma öltött nagy arányokat Bácskában. Ez a bérházar egy teljes hónapig tartott és csak a kedvező termésnek tulajdonítható, hogy az elkeiseredett hatalmas munkáscsoport nyílt zendülésben ki nem tört. Erről a nagyarányu mozgalomról a részletes jelentés a szegedi csendőrpáncsnoksághoz így szól: Vojnic István és özvegy Vojnic Jakabné bácstopolyai földbirtokosok földjén június hó utolsó napjaiban a munkások egy része kimondotta, hogy az előre megállapított bérösszegért nem végzi el az aratást. Erről értesült az országos szocziáldemokrata párt fővárosi vezetősége és nyomban embereket küldött az aratók közé, hogy kitartásra buzdítsák őket. Így mind nagyobb arányokat öltött a mozgalom és néhány nap alatt össze-

sen 2600 aratómunkás mondotta ki a sztrájkot. Ezek közül 1900-ra tehető, azok száma, akik az agrár-szocziálistus elveit vallják. A helyzet mind komolyabb jellegöt öltött, miért is egy század honvéd-ség vonult ki a sztrájk tanyára, később pedig 82 csendőri is kiment Ujvidékről Tíros Béla hadnagy vezetése mellett. A fegyveres emberek gyűrűszerűleg vették körül a sztrájkolókat, akik egyre fenyegetőbb magatartást tanusítottak. A katonaság és csendőrség vezetősége összeállván több hatósági tisztviselővel, fölvilágosítani igyekezett a munkástömeget küzdelmük hiúabavalóságáról. Marmár le is szerelték a békés beszédekre, de időközben közbefjött az újverbácsi kerületbeli képviselőválasztás, amely ismét fölkorba-csolta a munkásnép kedélyhangulatát és egyszerre ellátt békés szándékától. Amikor azonban véget ért a választás és látták, hogy a termés is sokkal kedvezőbb lesz mint hitték volna, július végén fölhangy-tak a harmincz napig tartó sztrájkkal és a 2600 munkás ismét dologhoz látott, hogy éhező családjának megkeresse a télire való élelmet.

Az „uri” betegség.

Bácska és Zombor a paralizisek statisztikájában.

A napokban Hollós István dr. a lipótmezei m. kir. áll. elmeagyógyintézet másodorvosának tollából egy feltűnést keltő füzet jelent meg „Adatok a paralizis progresszívához Magyarországon” címmel melyben érdekes adatokat találunk az uri betegségéről Bács vmegyé és Zomborra vonatkozólag is.

Megdöbbenő képet tár elénk ez a kis tanulmány.

Magyarországon az összes elhelyezett elmebetegeknek fele volt állami intézetekben és fele körházi elmebeteget-osztályon; miután pedig az előbbieknél 33 az átlagos százalék, az utóbbiaknál 22—23 százalék a Magyarországon összesen elhelyezett elmebetegek paralizis százaléká 27—28 százalék. A paralizis legtöbb Franciaországban, Németországban, Angliában és Olaszországban és azt látjuk, hogy ezen országok átlagos 16—18 paralizis százaléká felett jóval magasabban áll a Magyarországon talált 28 százalék.

Megdöbbenést kelthet az a körülmény is, hogy nálunk a paralizis az összes állami intézetekben 1864. óta nemcsak, hogy nem fogy, nemcsak hogy nem stagnál, hanem a leghatározottabban konzekvensen feltűnő emelkedést mutat.

A női paralizis nálunk az utóbbi években szinten rohamos emelkedést mutat és ma már oly fokot ért el, mint a legtöbb női paralizist mutató külföldi intézetekben ezekben különben a női paralizis szintén erős emelkedést mutat.

Érdekes adat, hogy a paralizisusok általános megbetegedési kora a 40-ik év és legtöbb közöttük a nős ember.

Hogy a paralizis nem annyira örökölt, mint inkább szerzett betegség, bizonyítja az is, hogy bizonyos foglalkozásuak inkább, nem bizonyos foglalkozásuak kevésbbé szerzik meg e bajt.

Foglalkozás:

100 elmebeteg	Bíró	felvételre esik 78 paralizis
100	„ ügyvéd	„ 70
100	„ mérnök, szinész, tisztviselő, gyógyszerész stb.	„ 50—60
100	„ orvos, földbirtokos, kereskedő.	„ 45—50

100	„ festő, zenész, mé-	száros, kémény-
100	„ seprő, kertész, bérlő	„ „ 40—45
100	„ lelkész, t. nár, ha-	„ „ 35—40
100	„ jós, magánzó,	nyomdász stb.
100	„ molnár, házáló,	borbély, lakatos,
100	„ szabó, stb.	„ „ 30—35
100	„ grás, asztalos, cse-	léd, pincér, kő-
100	„ mives stb.	„ „ 25—30
100	„ napzámos	„ „ 22
100	„ földmives	„ „ 15
100	„ tanuló	„ „ 4

E szerint azt látjuk, hogy az elmebeteg bírák között 6-szor, az ügyvédek között 5-ször, az orvosok között 3-szor annyi a paralizisus, mint a földmivesek között. Határozottan látjuk tehát, hogy a foglalkozások a paralizis felléptét nagyban befolyásolják.

A betegek és köztük a paralizisusok 100 beszállított elmebeteg közül a legtöbb paralizist a vidéki városok adják, azaz 37.41% ot. Utána következik Budapest 38.13%-kal és végül a megyék lakossága 32.54 százalékkal.

Zombor a vidéki városok között igen kedvezőtlen helyet foglal el. A vidéki városok 100 beszállított elmebetege között a legtöbbet, azaz 60 paralizist adott Győr, 58-at Debreczen, 51-et Zombor, 50-et Baja, 45-öt Szabadka, 41-et Pécs, 40-et Szatmár-Németi. Ezek azok a városok, amelyek az átlagosnál, azaz 33 százaléknál sokkal több paralizist adnak.

Az átlagon paralizist adják: Selmeczbélabánya 38 at, Pozsony 37-et, Versecz 33-at, Hódmező-Vásárhely 35-öt, Szeged 33-at, Sopron 33-at, Kassa 32-öt, Temesvár 32-öt, Arad 31-et.

Az átlagos alul adott paralizist: Komárom 29-et, Nagyvárad 28-at, Pancsova 27-et, Ujvidék 22-öt, a legkevesebbet Kecskemét 17-et.

A megyék közül legtöbbet adták a Dunajobbarti 36.20%, Tiszajobbarti 34.9%, Tisza köze 32.5%, Tisza-Maros köze 31.19%, Dunabalszár 30.77%, Tiszabalparti 27.94%. Egyes megyék közül a legtöbb került Komárom 49%, Veszprém 48%, Arad-, Zala-, Bács-Bodrog vmegyékéből 40%. A legkevesebb Szilagy-, Hont-, Bereg, Torontálmegyékéből.

A szerző ezután áttér arra, hogy milyen az a psychicus ártalom, amely a psyché megbetegedésére legalkalmasabb teszi. Sajnos, hogy tudományunknak éppen ez az ága, mert talán nincs még elég tudományos íze, meglehetősen paragon hever. A megbetegedett egyén tudományos vizsgálataánal ugyanis keresve keresnek valamit az egyén anamnesisében: egy ingu nális heget, stigmákat, fejsértést, amik még beillenek a tanulmányos kutatás keretében, de nem gondolnak arra, hogy mik és milyenek voltak azok a psychicus ártalmak, amelyek folyton folyvást az egyénnek talán gyermekora óta az egyén psychicusa ellen intézettek, amelyek együttesen talán voltak olyan hatalmasak, mint egy fejsértés, vagy akár a lues is, S ha végül elfogadják, hogy az egyént psychicus körülmények tették betegé, akkor beírják azzal a tágfogalmu kijelentései, hogy szellemi megerőltetés vagy kedély-megrázkódás volt a megbetegedés oka.

Nemzeti nevelésünk.

— Tekintettel a politikai és társadalmi beállítárra. —

Az utóbbi három hónap politikai eseményeinek nagy tanulságai vannak a társadalomra, olyan tanulságok, a miknek beszűrése megszívlelése elsőrangú kötelesség. Azt tartjuk közönségesen, hogy sehol annyit nem politizál a társadalom mint nálunk, a hol mindenki született diplomata. Annyi bizonyos, hogy aktuális kérdéseken elragódunk mindannyian pro és kontra állást is foglalunk valaki mellett, de arra, hogy nálunk valamikor külön véleményét váltott volna ki egy más esemény, arra nem volt példa. A megalkotott felfogások mellett vagy ellen tömörülünk, larmázunk s gyanúsítgatjuk egymást. Távolról nézve ezt a jelenséget sokkal megdöbbentőbb, mert a teljes gondolkodó képesség hiányát mutatja első sorban s éretlenséget minden vonalon.

A legnagyobb szenzáció is csak három napot él s aztán nem törődik vele senkisé. Így vagyunk mi a politikával, a melynek fordulatait harczeit, csatározásait ökölbeszörött kézzel élvezzünk végig, hogy aztán megpihentessük magunkba az indulatot vagy erőt gyűjtünk újak kiváltására. Arra, hogy a történekből, eszmékből, tényekből következtetéseket vonjunk le, társadalmilag képtelenek vagyunk.

Egy közel fekvő példa a honi ipar mellette keletkezett felbuzdulás. A politika szülte s bár társadalmilag is igyekezett érvényesíteni szándékait és ugyan hol van az a vad magyar politikus, a ki melléje is állott volna a cifra szavaknak. Minden nap halljuk, hogy az idegen ipar tönkre tesz bennünket: vajjon jut-e eszébe a társadalom egyetlen tagjának is, hogy vissza utasítsa az idegen ipar termékeit. Eltekintve az idegen produktumok kulturától, a mi belőlünk alighanem kiirthatatlan, a nemtörődömség az, a mi utját állja mindennek a mi cselekedeteinkben.

Három évtized óta sem teszünk egyebet, mint közakarattal hirdetjük a nemzet megszilárdítását — papiroson. Mert a valóságunk a társadalom nálunk közönyös minden iránt s e mellett sokkal kényelmesebb is sem hogyilyesmivel magát megterhelje. Történeket törvényhozási intézkedések, végre is hajtának, de milyen fogantattal. Olyan a sorsa ennek, mint a pusztába ültetett fának az arra tévedt vándor megpihen alatta, meg is bámulja sudár növéseit, dicséri koronáját, de ha utja arra nem viszi, senki sem keresi fel. Mire is volna ez jó? Elég, hogy tudunk a létezéséről s talán olykor el is emlegetjük, hogy áll egy fa a puszták közepében, a mi bizony mi felőlünk már régen ki is száradhatott, de rákban megropppanhatott a viharban vészben a mikor ügyet nem vetettünk rá.

Csak így lehetséges az, hogy míg mindenütt a dolgok természete szerint, a társadalmi szükséghez alkalmazkodik addig nálunk a társadalom az, a mely a politika szekere után kullog s követeli azt kátyuban, sárban vakon mindenüvé. Kötetekre megy azoknak a beszédeknek a száma, a mit évenként elfujunk a hazafiság jegyében. S mi haszna mind ennek? A társadalom közönyösségén megtörik minden törekvés. Sehol azt olyan szomo-

ruan nem tapasztalhatjuk, mint nemzeti neveléseinknél. Valójában úgy állanak a dolgok, hogy nemzeti nevelésről nem is beszélhetünk. Iskoláinkba még találunk valamit, de a családi élet a gyermeknevelést teljesen kozmopolita elvek szerint rendezte. Mert azt hiába állítja akárki, hogy nálunk a fiatal generáció hazafias, józan nemzeti nevelésben részesülne. Nem csak, hogy ez nem történik meg, de ha véletlenül olyan körülmények közé kerül a serdülő nemzedék, hogy benne nemzeti öntudat ébredhetne, száz meg száz példa az életben rögtön ott áll ellenhatásként.

Csodálatos dolog ez, de így van. Nálunk a fiatal nemzedék nemzeti öntudatának növelésére nem gondol senki, sőt mintha csak egyenesen annak a kiirtására esküdünk volna fel, igyekszünk belenevelni ifjainkba a kicsinylést, a mivel nemzeti tulajdonaink iránt viselkedünk. Generációk nőnek fel azzal a tudattal, hogy ha valamit akarunk, külföldre kell érte mennünk, hogy a mi a miénk az nem jó semmi, nem az első, de még csak nem is a második rendű, ha pedig az, akkor biztosan máshonnan kopiroztuk. Bezzeg más nemzet igyekszik minden iránt bizalmat csepegtetni a fogékony lelkekre, a mi az övé, az ő produktuma. Azért vannak más nemzeteknél rajongói a nemzeti termelésnek, míg nálunk idegen kultusz eszi be magát kitörölhetetlenül a köztudatba.

S vajjon egyebekben helyes irányú-e a mi nemzeti nevelésünk. Nem. Ez pedig megint csak a társadalom elleni vád s nem a kormányzat ellen, a mely tőle telhetően igyekszik eleget tenni ezen a téren. Ám az iskola egy magálban semmi. Ha a társadalom, a család nem áll mellette, tanítása hiábavaló semmiség, mert a való életbe át nem mehet, gyakorlati haszna nem származhatik. Első sorban éri a nemzetietlen nevelés vádját az ugy nevezett tehetsébbeket, a kik anyagi szerencsés helyzetükből folyó első kötelességüknek tartják, hogy minél többet vétsenek ezen a téren. Hiszen akárhány uri gyereket találunk, a ki saját anyanyelvét sem beszéli — magyarul, mert négy-öt éves korában már francia vagy német nyelvre fogják, a mivel megrontják nyelvérzékét. De nem csak nyelveket sajátítanak el ugy a gyermekekkel, hanem idegen hatásoknak teszik ki teljesen.

Vajmi ritka eset ma már, hogy magyar szokásokban, nemzeti kultuszban nevelődik valaki. Eltekintve a fővárostól, a melynek nem csak belső életében, de már külső megnyilvánulásában a dolgoknak sincs egy fikarcnyi nemzeti vonás, a vidéki városok nagy részében is dühöng az idegen mánia: hoch-deutsch bonne, alt-deutsch kisasszony s nem tudni mi mindenféle nevelők hatása alatt nő fel a fiatal nemzedék.

Csoda-e ha ezek után kint a való életben ugy szembeállokznak az emberek, mint azt a politikai élet mutatja? Nagyon is természetes dolog ez, mint a hogy semmi különös nem volna abban sem, ha nemzeti karakterünk véggképpen és teljesen elmálna, elkallódna a nemtörődömség és nembánomság utvesztőin.

Közgazdaság.

A Bács-Bodrog vármegyei gazdasági egyesület folyó évi szeptember hó 13-án O-Verbászson szarvasmarhadíjazást rendez, a melyhez az egyesület minden tagját és a szarvasmarhatenyésztés ügye iránt melegen érdeklődő nagyközönséget tisztelettel meghívja. A díjakat a nagyméltóságú m. kir. földmívelésügyi minisztérium adja. Díjaztatni csak Bács-Bodrog vármegyei kiscsodák saját nevelésű állatait, fognak, a nagytenyésztők és gazdatisztek állatait diszkolevelekkel tüntettetnek ki. A kistenyésztők részére kitűzött díjak a következők: A) Sikertült borjuval elővezetett tehene után: I. díj 50 korona. II. díj 30 korona. III. díj 20 korona. IV. Két díj á 10 kor. B) Saját tehéntől tenyésztett két éves üszök után: I. díj 30 korona. II. díj 20 korona. III. díj 10 korona. III. díj 10 korona. D) saját tehéntől tenyésztett és két éves bikák után: I. díj 30 korona. II. díj 20 korona III. díj 10 korona. Ezen díjakat a szűkséghez képest, a gazdasági egyesület szaporítani fogja. A díjazásra elővezetendő állatok előzetes bejelentése nem kivántatik, hanem elégséges, ha azok az napon reggel 7 órakor a díjazás megkezdése előtt a helyszínen megjelennek, a hol a helyhatóság az üszörök és elhelyezésükéről gondoskodni fog. A díjazáson bemutatott állatok megbíráását, valamint az odaítelt díjak kiosztását a gazdasági egyesület bizottsága eszközözi. A pályázatban csak azon tenyésztők vehetnek részt, a kik bélyegtelen hatóságai bizonyítvánnyal igazolják, hogy e borjakkal elővezetett tehene a borjak ellése előtt már tulajonukban voltak, illetoleg, hogy a bemutatott 3 éves üszök, továbbá az 1 és 2 éves bikák az ellés idejében birtokukban volt tehenektől származnak és általuk neveltette. A díjazás kezdete reggeli 9 órakor. Kelt Zomborban, 1903. július hóban. Latinovits Pál gazdasági egyesületi elnök.

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Érvényes 1903. évi május hó 1-től.

Erkezés.

Szabadka felől.	Szabadkára
6 óra 30 percz reg.	4 óra 40 percz reg.
3 „ 31 „ délután	11 „ 27 „ délelőtt
8 óra 27 percz este	8 „ 40 „ este
Gyorsvonat:	Gyorsvonat:
7 óra 17 percz este	8 óra 17 percz regg.
Gombosra felől.	Gombosra.
11 óra 16 percz délel.	3 óra 41 percz délu.
8 „ 24 „ este	6 „ 40 „ reggel.
Gyorsvonat:	Gyorsvonat:
8 óra 13 percz regg.	7 óra 21 percz este.
Baja felől.	Bajára.
3 óra 23 percz d. u.	7 óra 05 percz regg.
6 „ 25 „ reg.	4 „ 05 „ délután.
Ujvidék felől:	Ujvidékre.
6 óra 20 percz regg.	2 óra 25 percz regg.
11 „ 20 „ délelőtt	6 „ 51 „ „
7 „ 00 „ este	3 „ 51 „ d. u.

Közép- és kereskedelmi

Iskolai tanulók kik Zomborban tanulnak, teljes ellátást kapnak és szülői gondozásában részesülnek egy nyugalmazott izr. tanítónál. Magánórákat is ad. Címe:

SIPOS IGNÁCZ ZOMBOR,
főbezdáni-ut 174, honvéd kaszárnyával szemben.

4373/903.
tkvi szám.

Arverési hirdetmény kivonat.

A zombori kir. törvényszék, mint te-lekkönyvi hatóság közli, hogy Halász Dávid ügyvéd végrehajlatának, kiskortú Horváth Ferencz és társai vég-rehajtást szenvedők elleni 281 korona 62 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti vég-rehajtási ügyében a zombori kir. törvény-szék és Nemes Militics község területén lévő a nemes militicsi 476. számú betét-ben A. I. 3—4. sor, 3615. és 3613/2/b/1. hr. szám alatt foglalt kiskortú Horváth Fe-rencz, Ilka, Anna, Lajos és Mariska tulaj-donát képező 2 hold 929 □-öt területű szántóra, 1229 koronában, — a nemes militicsi 1250. számú betétben A. I. 1—3. sor 101., 102. és 103. hrszámok alatt fog-lalt ugyanazok és Horváth Pábián közös tulajdonát képező 1 hold 1523 □-öt területű bettelekből és a rajta lévő 52 é. i. számú házból a fenn nevezett kiskortúkat illető 1/2 részre 749 koronában ezennel megá-lapított kikiáltási árban és pedig tekintet nélkül a C. 5. sorszámon alatti a gondok-ság alatt álló Horváth Pábiáné szül. Kocsis Róza javára bekebelezett életösszig-lani kitartási jogra az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan és jutalék az **1903. évi szeptember hó 2-ik napján délelőtt 10 órkor Nemes Militics község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.**

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan illetve jutalék becslésének 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. toz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. igazságügyminis-ter rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kikiáltott kezezhő letenni, avagy az 1881. LX. toz. 170 §-a érte-lmében a bánátpénznek a bíróságnál elő-leges elhelyezéséről kiállított szabályserű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1903. évi június hó 3-ik napján.

A zombori kir. törvényszék, mint te-lekkönyvi hatóság.

Radány,
kir. tszéki bíró.

4929. szám,
kg. 903.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrog vármegyébe bevezelt, zentai járásban fekvő **Ó-Kanizsa** nagy-községben üresedésbe jött **községi II. orvosi állásra** pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása:

- 1) Egyszeres korona évi fizetés.
- 2) 240 korona lakbér.
- 3) A községi szabályrendeletben meg-állapított látogatási díjak, melyek a kö-vetkezők: nappal a községben a vagy-onosabbaknál 1 kor; szegényebbeknél 60 fillér; éjjel ennek kétszerese; szállásokra menve kocsin kívül 3 korona, az orvos lakásán 40 fillér, a szegény betegetek teljesén díj-talanul köteles gyógykezelné.

Felhívom az ezen állásra pályázni óhajtozókat, hogy az 1883. évi I. t. cz. 9. — illetőleg az 1876. évi XIV. t. cz. 43. §-ában előírt képességet igazoló okmányo-kkal felszerelt kérvényüket hozzám **f. évi augusztus hó 23 napjáig** bezárólag nyújtsák be.

Zentán, 1903. július 31,

Dr. Mikosevits Kanut,
főszolgabíró.

Hirdetmény.

Ezennel van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására adni, hogy hely-ben Bajai-utca 19. sz. házban (Gombos-féle Dohánytöszkében) egy **hírlap és folyóiratok előfizetési állomást** alapítottam, hol minden néven nevezendő **bel- és külföldi napilapok, folyó-iratok** és szépirodalmi lapok előfizetést **eredeti árban** elfogadok.

Tekintettel arra, hogy az előfizetők a lapokat **eredeti árban** és saját eziműkre kapják még a postaköltségekkel is meglaka-rítják; tömges megbízások reményében mar-radtam **kiváló tisztelettel**

Gombos Berta.

Napilapok egyes példányokban kívánatra házhoz küldök.

MINŐ HÖLGY HASZNÁDIA A FEOLINT-t.

Feolint-t. — Ez a legújabb és legelőnyösebb gyógyanyag, amely mindenféle női betegség gyógyítására alkalmas. Különösen hatásos a menstruációs zavarok, a méhgyulladás, a fehérfolyás, a szülés utáni zavarok és a gyermekalkotás nehézségei kezelésében. A gyógyszer teljesen biztonságos és nem okoz mellékhatást.

GRAND PRIX PARIS 1900

CHOCOLAT SUCHARD

CACAO

TISZTASÁGERI KEZESKEDEM KITÜNŐ MINŐSEG.

Svájci óra-ipar.

Csak 16 kor.

Szakértőnek, tisztelknek, posta-vasúti és rendőrszolgálatok, valamint mindegyiknek, kinek 16 óra szükséges van, szíves tudomására hozzuk, hogy mi az eredeti **genfi 14kar. elektro-arany-plaque rémóntoir órák-Glas-hütte rendszer** egyedül clarusítását átvettük. Ezen órák antimagnetikus precíz és szerkezeti vannak ellátva, legpontosabban vannak szabályozva és kipróbálva és minden egyes órárt három évi írásbeli jótállást vállalunk. Az órák-olok, melyek három fedélből, egy rugós fedélből (Svovont) állnak, pompás és legújabb technológiával készültek. Minden órához egy börtök inget. Legújabb és legjobb arany-plaque-láncok és hálókészletek (nyak-láncok is) 3, 5 és 8 korona. Minden nem felelő óra kifogás nélkül visszavetjük, miúta semmi kockázat. Szék-ülés utánvet vagy a pénz előleges beklüésése ellenében.

Remélnyeken intézendők:
Uhren-Versandhaus „Chronos“ Basol I. (Schweiz), Levelez. Svájczba 25 fill., levelezőlapok 10 filleres bélyeggel ellátva küldendő. — Magyar levelezés.

Van szerencsénk a t.

Malomtulajdonosok és Molnárak

b. eses tudomására hozni, hogy túlhalmozott árukészletünk csökkentése, és forgalmunk észleljából, **malomkőveink árait** — to-vábbi visszavonásig **tetemesen leszállítottuk.** — Gyártmányaink **bármely ör-lesre, de különösen sima és ten-geri utólerhetetlenül a legalkal-masabbak,** se tekintettel a legjobb hír-névnek örvendenek. — A kőmintát és ár-nyévképet a közelebbi előnyös szállítási és fizetési feltételekkel együtt, bérmentve küld-jük meg. — **Nagyobb vidéki városok-ban jól bevezetett viszontelárusítókat és képviselőket keresünk.**

Ujbányai Malomóggyár
Részvény Társaság Bors-megye.

Megifjodás és az élet meghosszabbítása

érfethető a híres dupla **Volta-kereszt viselésével.** Azoknál, a kik a dupla **Volta-keresztet** állandóan viselik, a vér-es idegrend-szer normálisan működik, az erők megerősödnek, a mi általánosan kellemes érzést okoz, a testi és szellemi erő jobban kifejlődik, úgy, hogy általában egészséges és boldog állapot-e az ezzel kapcsolatosan az-ugy is oly kövid emberi élet meghosszabbítása.

Levegő — A gyöngy em-bereknek nem lehet elég gyakran ismételni, hogy a **Volta-keresztet mindig viseljék, mert ez megőrs-sít az idegrendszert, fel-játszítja a vért és az egész világot é van immár is-me-re, hogy a levegő-nyomás, a szív, a tüdő, a gyöngy, almatlanság, hideg kezek és lábak, hypochondria, szapadtság, asztma, górcsók, ágybavizelés, borbételeg, aranyér, gyomoraj, influenza, köhögés, síkesség, fájtágás, fej-és Jou-fojás stb.**

Nők, leányok kritikuss időben mindannyiszor viseljenek Volta-keresztet, mert ez csaknem mindig enyhíti a fájdalmakat a **villamos árama** megrója a káros kozmionyoktól, a melyek már annyi fiatal nőnek okoztak halált, a havi bajok kritikuss idején.

Dr. Sanden-féle villamos öv.

Darabja csak 4 korona.

Volta-áramú hasonló áron.

Székülés csak a pénz előleges beklüésése után vás- és bérmentve.

Uj fürgeség és életvidám-ságra,
Uj önkülömlésre,
Uj elméléses felhátságrege,
Uj munkabírásra,
Uj boldogságra

tehetően szert a gyöngy em-bernek a villamos gyöngyö-vel. A Dr. Sanden óráktól-avalku testi telepe által igen könnyű és a mellett tud-ományos módon jót az életet-elen a testhe és a betegnek alvas közben biztos gyógyall-nyujt.

A. Dr. Sanden-féle villamos öv

biztosan gyógyítja: a csont-, a kövénny minden tagban, ide-gesség, almatlanságot és et-nyellalanságot, induront, és aorinmbetegséget, idegbeszédéget, hysterikus nyavalya torást, apadagost, szélteást, hátrémozhat, görösöt, szédulogszt, vértöndelést az agyba, szűkösöt, hypochondriát, asztmát, tüdőajást, hideg kezeket és lábakat, agybavizelést, borbétélegot, hi-ás lelegést, холкát, fogfájást, női betegséget stb. Ott a hol nem minden hiabaváto volt, tessék megismerelni a

Dr. Sanden-féle villamos öv.

Minden gyöngy férfi, anaxony és gyermek viseljen Dr. Sanden-féle villamos övet! Ezre meg ezer meggyőzően bizonyít, a nagy szer-erőment, nemcsak a nálunk, de a kintidőben is. Ára darab-ent 10 kor-na.

Székülés csak a pénz előleges beklüésése után vás- és bérmentve.

Megbízásokat tessék a következő címre intézni:
Leopold Epstein
Basol (Svájcz), Falkonerstrasse 81.
Levelezik Svájczba 25 filleres, levelezőlapokra 10 filleres bélyeg-jön.

Gyógyhely

Remek és előkelő nyári-üdülőhely. —
Deliasut: 7 óra Budapestről via
Pragerhof.
Idény: Május!—szeptemberig.

Rohitsch-Sauerbrunn

A gyógyhelyek
gyöngye!

1902.

Gyógyforrás
lom 3100 sze-
mely (legmas-
gassab látó-
gatási szám
jennállása
óta).

A források „Tempelquelle“ és
„Styriaquelle“ Karlsbad és Marien-
badot megközelítik, Gyógyhely,
gyomor-, bél-, máj- a vesébajok-
nak, katarusok és légzési szervek-
nél, cukorbetegségek, epéké, hó-
lyagbajok. Elterjedt parkok, nagy
domb és fény-erdők terrain-kurák-
nak. 3 nagy fürdőintézet, meleg,
hideg és ásványfürdőnek. Tet-
sáv- és kefir-gyógyítások. — Nagy-
szerű zenekar. — Sportjátékok. —
Szép társadalmi élet, — Brosurák
és prospektusok ingyen.

Az igazgatószág

A Rohitsch-savanyúviz nagy raktára: HOFFMANN
JÓZSEF BUDAPEST, Báthory-utca 8.

A haj újránövése! Nincs többé kopaszág!

Egy említőre méltó szor, mely férfinak, nőnek és gyermeknek egy-
aránt gyönyörű haját kölcsönöz. Megkezdőzőz a hajhullást, meggyo-
gyítja a koprást, veres, püranésos foltot és sürüsit, hosszúra növeszt,
minimál növekedés és súlyosság teszi a haját. A körén megőrzött haj
váltás nélküli visszakapja eredeti szíjét. A kopasz foltját a haj, vala-
mint a szőmlők és szőmlők újránövését előidézi.
Amerikában „Loverin“ név alatt egy szort találtak föl, mely
tartalék növényből készült, nem kell ennek leírásától óva-
kedni, mert még a legfinomabb fejőnek sem ártalmas.
Nincs semmi ok arra, hogy önként vagy gyermekeknek ritka és
szépen névessé hajnövekedjen. Az egészséges hajra, mint védőre, úgy
kell, mint nyáron szűkeg van és egészséges hajnövekedés nélkül egy
gyermek, mint a felnőttek folyton ki vannak téve a megülésnek.
Az any, vagy gyermek betegségén gyakran paralizálja a hajbőrt és
évek mulnak, míg a természet ezt a hiányt pótolja. De ki kité-
kedhetne ezen csodákra szer tulajdonában akkor, mikön meg-
kötött között ezer és ezer bizonyított level van, melyek oly egyének-
től erednek, kiknek szavahitőségéhez kétség nem fér.

A bécsi „Medizinisches Chirurgisches Centralblatt“ orvosi szak-
lapján, decemb. 27-én megjelent 82 száma egy fölöttébb kelteő cik-
köt, melyben konkrét esetekben mutatja be Dr. Kulszkyt, a bécsi
bécsi orvosnak a Lovacinnal tett kísérleteit és elért fényes ered-
ményeit. Dr. Kulszkyt érdekesítőközléséből világosan kitűnik, hogy a
Loverin a legkiválóbb és megbízhatóbb óvszer kopaszág, haj-
hullás és kopás ellen. — Nincs megtag többé a kopás, a hajhullás,
a kopaszág, mint azt a fölötti kép mutatja.

Néhány orvos véleménye:
A „Loverin“ itt hat esetben seborrhé (koparképződés) effluviám
hajkihullásánál kitűnő szolgálatot tett s mindig azon leszek, hogy
alkalmas eseteknél megint alkalmazzam. Mindenesetre kérek nekem
még három üveg Lovacint küldeni. Dr. Ladislaw Boruch, orvos,
Lemberg. — Az Ön által beküldött „Loverin“-nál még egy üveg idő-
közötti kopaszág, illetőleg beteges hajkihullásnál igen kedvező
eredményt értem el és szivesen gyakorlaltam mindig ajánlani fogom.
Dr. Karas József, orvos, Budapest. — Főhivásuk folytán a Lovacint
széleskörű alkalmaztam és igazságon álltam, hogy az Önöknek
koparképződésnél és hasonló állapotoknál igen jó szolgálatokat tett,
minék folytán azt tovább ajánlani fogom. Dr. Garner Lajos, orvos,
Zágráb. — A „Loverin“-nal mostanáig igen meg vagyok elégedve.
Ez az eset, hogy egy hajnövekedő szerbizalmam van. Magamon
és antiborhóia hatást észleltem és előbb kopasz helyeken kis hajnak
újránövését találtam. Hazámban ajánlani fogom. Dr. Kasimir Bohmet,
orvos, Lemberg. — His az eredmény nem változik, a Lovacinnal
nagyon meg vagyok elégedve. A fejőrt egyben és erővel is sze-
dítjük s a mellét a hajnak szaporodása fölismérhető. Az első hatást
magamon tapasztaltam és nagyon örültem a csatános eredménynek.
Dr. Ernst Ferenz, orvos, Tarnas. — Az Ön kívánságának szivesen
elég teszek és bizonyítom, hogy a Lovacinnal nagyon sok seborrhé
(koparképződés) eseteknél kitűnő szolgálatokat tett, nevezetesen
széles körű hajkihullásnál. Dr. Korn Gyula, orvos, Kolozsvár. — Mivel a
Loverin arra szolgál, hogy időközönként a koparképződést,
hajkihullást és kopaszágát akadályozza meg minden anyának fontos-
tudni való, hogy létezik egy kozmetikum, mely a kis kedvenceinek
remek haját eredményez.
Egy nagy üveg Lovacinnal ára, több hára elegendő, 5 korona, 3 üveg
12 korona, 6 üveg 20 korona. Szétküldés utánvételt vagy a pénz-
előleges beutódása mellett az európai raktár által:

M. Feith, Wien, VII., Mariahilferstrasse 30

STEBLER JÁNOS

vendéglős

ZOMBOR, Zrinyi-utca.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a legjobb hírnév-
nek örvendő vendéglői helyiségemet egészen újonnan átalakítottam és a vidé-
kiek részére **vendégszobákkal** ellátva, azon helyzetben vagyok, hogy a
mélyen tisztelt vendégeknek a **legelőssőbb árak mellett szobák** min-
denkor rendelkezésre bocsájthatók.

Szíves pártfogást kér

Stebler János,
vendéglős.

Figyelmes kiszolgálás és olcsó árak.

Gyógyszerész

Thierry A. Balsama

legjobb étrendi házszer

elmészési zavarok, gyengeség, rosszullét, gyomoréreg, felfuvódás, stb
ellen, köhögés-csillapító, görcs-csillapító, nyálkaoldó, tisztító. 12 kies.
vagy 6 kettős üveg ládával együtt 4 kor.

Thierry A. gyógyszerháza az **Órangyalhoz Pregrada**
Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Valódi csak az itt látható apáca védjeggyel.

Ajánlatos e szert utazáson magukkal vinni.

Thierry A. Centifolia kenőcs

a legszilárdab szívókenőcs, alapos tisztítása által fájdalom csillapító,
gyorsan gyógyító hatású, megszabadít puhítás által mindentéle behatolt
idegen testektől. Hegymászóknak, kerékpározóknak és lovaglóknak.
nélkülözhetetlen. Posta úján bérmentve 2 Tégely 3 kor. 50 fill.

Thierry A. gyógyszerháza az **Órangyalhoz**
Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett

Okavodjunk utánzártól és figyeljünk a fenti minden tégelybe
beégetett védjegyre.

Ajánlatos e szert utazáson magukkal vinni.

Központi raktár: Budapest Török J. gyógyszerháza, Zágráb Mittelbach S.
gyógyszerháza, Bees a Brdy C. gyógyszerháza.

Cs. és k. udvari szállító.

Fernolendit

czipőfényemáz legjobb fényemáz a világon és kenőcs világos és fekete czipőknek a legszebb
fényadik és a bőrt tartóssá teszi. Régi vagy foltozott sárga vagy barna bőrből való czipő
„Lyosin“ (pompafényemáz) egész új színt kapnak.

Allapítottat 1832. Gyáriraktár BECS I. Schulerstrasse 21.
Mindenhol kapható.